



A két Lotti

1. Beszéljétek meg! Ismeri már valaki ezt a regényt? Honnan?

Aki ismeri, a következő kérdésnél csak akkor kapcsolódjon be, ha a többiek már elmondták a véleményüket! Arra különösen figyeljétek, hogy ne mondjátok el, mi lesz a történet vége! Sokkal érdekesebb úgy olvasni, hogy ezt mindenki maga olvassa el.

Milyen nemzetiségűek lehetnek a lányok?

Egyből összebarátkoznak-e a hasonmások?

Miért magyarázhatják egymásnak ilyen részletesen a szokásaikat?

Mi vehette rá őket erre a félelmetes kalandra?



2. Páros feladat: Készítsétek fel egymást egy otthoni szerepcserére! (A másik menne ma haza helyettetek.) Felváltva adjatok tanácsokat, hogy mire figyeljen, a másik, s kit kell ismernie! Kérdésekkel próbáljátok annyira pontosítani az útmutatást, hogy jól megértésétek!



3. Fogalmazás feladat: Írd le minél több olyan szokásodat, amelyre egy hasonmásodnak nagyon kellene figyelnie, hogy le ne lepleződjön! Legyen benne otthoni, iskolai, s más olyan helyhez kapcsolódó szokásod is, ahová rendszeresen szoktál menni!



A búzaszem

1. Karikázd be azokat a szókapcsolatokat, amelyekkel többször is találkoztál más mesében!



élte világát	volt egyszer	rozoga csőszkunyhó	míg egyszer	egyetlen búzaszem
három fiát	világgá megy	tenyerébe pergette	egy falat	világban vándorol



2. Jelöld színekkel, hogy melyik testvér mit kapott, és az örökségének mi lett a sorsa!



legnagyobb (sárga)

száz hordó bor

segítés boldogsága

sok arany

elmálló kövek

középső (piros)

egyetlen búzaszem

holt arany

tornyos ház

megújuló élet

legkisebb (kék)

vándortarisznya

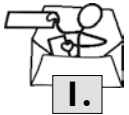
hamis melegség

betegség

munka öröme



3. Csoportos feladat: Beszéljétek meg, hogy az örökségek sorsát hogyan lehetne rajzban jól ábrázolni! Osszátok ki egymás között, s rajzlapra rajzoltjátok meg ezeket! Címnek használjátok a harmadik oszlop szókapcsolatait!



4. Borítékos feladat: Rakd sorrendbe a 1. borítékban található összefoglaló mondatokat! Keresd meg hozzájuk a szürke párjukat! Forgasd le a mondatokat! Olvasd végig figyelmesen a maradékot! Mit lehet megfigyelni?



A történetek ilyen rövid leírását nevezzük **vázlat**nak. Ilyenkor nem mondatokat írunk, csak szavakat, szókapcsolatokat. Olyanokat, amelyek segítségével könnyen felidézhetjük a történetet.

5. Húzd alá a szövegben grafit ceruzával azokat a részleteket, amelyek szerinted nagyon fontosak!



6. Páros feladat: A vázlat alapján meséljétek el egymásnak a történetet. Felváltva idézzétek fel, vázlatpontonként váltsatok! Az egyik meséljen, a másik kövesse a szövegben! A végén társad egészítse ki a vázlatponthoz tartozó részt az esetleg kimaradó fontos részletekkel. Ha elsőre nem sikerült jól, akkor ismételjétek meg úgy, hogy a másik kezd!





7. Beszéljétek meg! Miért nem a legkisebbnek adta oda az apjuk a többi vagyonát is, ha sejtette, mi lesz a vége? Hol fordult majdnem rosszra a történet? Milyen tanulságokat sugall a mese?



8. Írj a szöveg segítségével vázlatot a füzetedbe! Nem fontos, hogy pont ugyanazt idézd fel, ami a borítékos feladatban szerepelt. Arra ügyelj, hogy vázlatod alapján jól fel tudd idézni a történetet. Páros feladatként javítsátok a vázlatokat!



„Jól van, apjuk!”

1. Keresd meg az első oszlopban található szavakat a szövegben, majd húzd alá őket sárgával! Színezd ugyanolyan színűre és kösd össze az azonos jelentésűeket!



a)

véka
fölös
takaros
koma
lókupec
marhahajcsár
ánglius

lovakkal kereskedő ember
a gyerek keresztszülei
angol
felesleges
csinos
űrmérték
szarvasmarhákat terelő ember

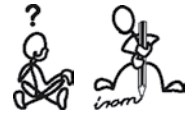
b)

zsúptetős
kidőlt-bedőlt
heti vásár
eltervezte magában
elkótyavetyél
felveri a fű

hetente megtartott nagyobb piac
pocsékol, fecsérelni, pazarolni
szalmával fedett
rozzant, tatarozásra szoruló
elhatározta
füvesedik



**2. Egészítsd ki az összefoglalás mondatait az alábbi szavakkal!
A befejezést fogalmazd meg teljes egészében!**



zsák rohadt alma	ló	birka	lúd	kecske
fogadást köt	tehén	heti vásár	történet	harag

Az öreg házaspár elhatározta, hogy hasznosítja a felesleges _____

Elindult az öregember reggel a _____

Út közben elcserélte a _____ egy _____

Megtetszett neki egy _____ ezért arra cserélte a _____

Rácsodálkozott egy _____, s elcserélte a _____

A _____ egy _____ adta oda.

A kocsmában elmesélte a _____ a hitetlenkedő vendégeknek.

_____ velük, hogy otthon nem lesz _____ a cseréi miatt.

**3. Színezd azonos színűre, és kösd össze az összetartozókat!
Miért gondolta az öreg előnyösnek a cseréket?**



Láthatná ezt a tenger sok almát,	lesz otthon vaj, túró.
Ez biztosan jó tejelő,	csak egyetlen egy szem termett nálunk.
Elúszkálhatna a tócsában,	és mennyire örül majd a feleségem a gyapjúnak!
Ellegelészhetne az árokparton,	mert felesleges már ez a ló.
	és nem kellene kidobni az anyjuknak a kenyér haját.

4. Melyik szereplő gondolhatta az alábbiakat?



Jó csere volt, s még a vásárba sem kellett elmennem.

Ez az ember nem normális, de nem baj, én jól járok.



Ez egy jó fogadás! Végre egy kis izgalom.

Most majd megmutatom a zsugori szomszédasszonynak! Leesik az álla.

Nem lenne tisztességes egy hordónyi, elég nekünk egy vékával is.

5. Beszéljétek meg! Mi a véleményetek a két öreg közötti kapcsolatról? Régen a férfi a család feje volt. Az asszony, mint ebben a mesében is, feltétlen bizalommal tartozott férjének. Cserébe a férfi a döntéseinél próbált kedvezni neki. Ma már ez nem így van: a férj és a feleség egyenrangú társak. Közösen döntenek az élet fontos dolgaiban. Továbbra is nagyon fontos viszont, hogy megbízzanak egymásban.



6. Csoportos fogalmazási feladat: Írjatok láncmeséléssel a mese alapján egy mai történetet, amelyben apjuk egy autóval indul el otthonról. Ügyeljete a cserék indoklására!



7. Rajzold be a képbe, ami a bevezetőből kiderül az öregek házáról! Jelöld a rajzon piros nyilakkal, a részletek szövegben bemutatott sorrendjét! Mit lehet megfigyelni? Mi a haladási irány?





Egy véka tudomány



1. Karikázd be a listában a történet szereplőit!

Leslie	drágám	Gerald	Rebellis	püspök	szöcske	mama
bogár	Korfu	Margó	Roger	Larry	George	dongó



2. Csoportos feladat: Találjatok ki a szöveghez bevezetést!

Ha már olvasta, ismeri valaki közületek, ne kapcsolódjon be a munkába, csak figyeljen! Hasonlítsátok össze a bevezetéseket, ha elkészültek! Mi egyezik meg, s melyek a különbségek? Vannak-e ellentmondások? Ha ismeri valaki a regényt, akkor attól miben térnek el a ti változataitok?



3. Csoportos feladat: Olvassátok fel a vitát hangjátékszerűen!

Osszátok ki a szerepeket, s mindenki húzza alá azokat a részeket, amelyeket olvasni fog. Ha többen vagytok a csoportban, mint a szereplők, akkor egy szerepet olvashatnak egyszerre ketten is. Mesélő nem kell. A könyveitek cserélgetésével újra olvashatjátok a vitát más szereposztásban is.



4. Kinek mi volt a véleménye a tanulóval kapcsolatban?

Jelöld sárgával a saját szerepedet, és a szerephez tartozó véleményét!

tanuljon franciául	Leslie	lőni kellene tanuljon
irodalommal foglalkozzon		táncolni tanuljon
mániája legyen	mama	vitórláznia tudjon
püspöknek tanuljon		kellene valamit tanulnia
marhát felvágni tanuljon meg	Margó	később is ráér
állatok gyűjtését gyakorolja		matematikát tanuljon
tanítsa George	Larry	csiszolja a helyesírását
az érdeklődését kell felébreszteni		olvasni már tud



5. Beszéljétek meg! Milyen viszonyban lehetnek a szereplők? Próbáljátok őket a véleményeik alapján életkori sorrendbe rendezni!

A ti tanulásotokról, különóráitokról kerekedett már otthon vita?





6. Csoportos feladat: Találjatok ki egy mai családi vitahelyzetet a gyerek tanulásáról! (Például járjon-e sportolni, milyen hangszeren tanuljon, átírassák-e egy nehezebb iskolába?)

Osszatok szerepeket (apa, anya, nagymama, stb.), készítsetek kitűzhető, vagy a szereplő elé helyezhető szerepkártyákat.

Írjátok össze a füzetetekbe, hogy milyen javaslataitok, ötleteitek lehetnének a saját szerepetek szerint. Milyen érvek szólnak ezek mellett? Egyedül dolgozzatok, még ne mondjátok el a többieknek!

Az egyik szereplő kezdje a játékot azzal, hogy felveti a családi tanácson a megbeszélendő problémát! Előre megbeszélhetitek, hogy ki kezdi, és mi mindent mondjon. Folytassátok le a vitát, s közben mondjátok csak el az ötleteiteket!



Zrínyi Ilona



1. A mondatok befejezésével magyarázd meg a kiemelt szavakat!

Az **anyós** a házastárs _____

Boltozatnak is nevezik a helyiségek _____

A **jezsuita** egy katolikus _____

2. Keresd ki a szövegben, és húzd alá a középső oszlopban található kifejezéseket! Mit jelentenek? Színezd azonos színűre, majd kösd össze az összetartozókat!



lekonyulnak fülei
nélkülözhetetlen
hatástalanít
alkalmazott
munkás

lefülel
Munkács
magas lélek
fontos

fél kilogrammos
kihallgat
vár
nagy lelkierő
nyúlánk lakos

3. Egészítsd ki a neveket a szöveg alapján!

Ferenc





Frangepán

Péter

Thököly

Ilona

Aspremont

Julianna

II. Rákóczi

4. Húzd alá a szövegben Zrínyi Ilona cselekedeteit!
Hányat találtál?



5. Felelj a kérdésekre! Keresd meg a szövegben a megfelelő részeket!
Az ott leírtak alapján fogalmazd meg a válaszokat!



Mi volt Zrínyi Ilona leghősiesebb cselekedete?

Mi lehetett Zrínyi Ilona legnagyobb szomorúsága?



6. **Borítékos feladat:** Válogasd szét és rakd sorrendbe a 2. boríték mondatait! Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc életútját találod benne.



7. **Fogalmazás feladat:** Írd le eddigi saját életutadat! Hol és mikor születted, lakóhelyed, szüleid, bölcsődéd, óvodád, iskolád, kedvteléseid, stb. Kiegészítheted egy elképzelt jövővel is!





1. Húzd alá a szövegben a középső oszlopban található szavakat!
Színezd azonos színűre, majd kösd össze az összetartozókat!



nagy létszámú	igen számos	erőszakos uralkodás
sok	zsarnokság	gyötrődik
önkényeskedés	sínylődik	állat befogására való eszköz
megyek	járom	szenved

2. Húzd alá zölddel a szövegben az első oszlopban található kifejezéseket!
Olvasd el a mondatokat, azután azonos színekkel jelöld az egybetartozókat!



félelmei voltak a törököknek	véglegesen csatolják a birodalmukhoz
alázatos könyörgést szívéből ki nem csikarnak	a törökök tartottak tőlük
beleolvasztják Ausztriába	felmelegítik Ausztriába
	féltek a törököktől
	nem kényszerítik behódolásra

3. Húzd alá a szövegben Zrínyi Ilona cselekedeteit!



4. Felelj a kérdésekre a szöveg segítségével!



Kik foglalták vissza Buda várát?

Mi volt az osztrákok szándéka a felszabadított országgal?

Mi mindent tudunk meg a szövegből Thököly Imréről?

Miről volt híres a Zrínyi család?



Zrínyi Ilonának melyik volt a leghősiesebb cselekedete?

Miért irányította egy nő Munkács védelmét?

Mi lehetett a legnagyobb szomorúsága?

Mit kért fiától, amikor elbúcsúztak?

Mi volt a Ferencet nevelő szerzetesek feladata?

Rákóczi hazatér

1. Keresd ki a szövegben, majd karikázd be a középső oszlopban található kifejezéseket! Mit jelentenek? Színezd azonos színűre, kösd össze az összetartozókat!



a)

ébredezés
büntetlenül hagyott
temetetlen
lázadó

felkelés
megtorlatlan
zsoldos
rebellis

mérlegen
zsoltárt éneklő
pénzért harcoló katona
lázadás

b)

hazáját elhagyni kényszerült
egérlyukat vásárolt
számít

idegenben nevelkedett
nyom a latban
sikerült egérutat vennie

elmenekült
külföldön nőtt fel
fontos



2. Karikázd be a jó választ!



Kik sanyargatták a magyarokat a történetben?

jezsuiták	labancok	osztrákok	zsoldosok
-----------	----------	-----------	-----------

Miért nem tudott Rákóczi könnyen barátkozni a magyar urakkal?

öltözete miatt	nem bíztak benne	nem tudott magyarul	áruló volt
----------------	------------------	---------------------	------------

Ki volt Bercsényi Miklós?

hadbiztos	zsoldos	Rákóczi barátja	vadász
-----------	---------	-----------------	--------

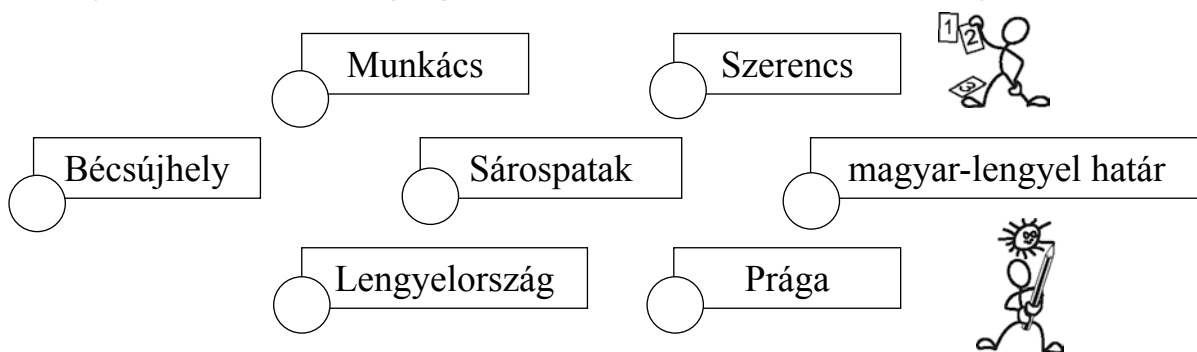
Miért került Rákóczi a bécsújhelyi börtönbe?

bűncselekmény miatt	nagyapját látogatta	vérpadra hurcolták	feljelentették
---------------------	---------------------	--------------------	----------------

Kik bíztatták Rákóczit arra, hogy hazatérjen, és felkelést indítson?

jobbágyok	lovásza	kurucok	ötszáz puskás
-----------	---------	---------	---------------

3. A történetben Rákóczi útját követhetjük a szabadságharcig. A történet helyszíneinek sorrendjét jelöld számozással, az útvonalat nyilakkal!



4. Mi jellemezte Rákóczit a történet szerint? Húzd alá azokat a tulajdonságokat, amelyek nem jellemzik! A jellemzőket karikázd be, és írd ki a füzetedbe!



igazságtalan	érzékeny	forrófejű	divatosan öltöző	jó barát
álmodozó	rebellis	megfontolt	meggondolatlan	okos
utazgató	késlekedő	töprengő	óvatos	harcias

**5. Beszéljétek meg! Miért lehetett csalódott a bécsi udvar?
Miért volt alkalmas az időpont a szabadságharc elindításához?**





6. Keressetek a környezetekben a szereplőkről elnevezett helyeket!
(Például utca neve, iskola neve, más intézmény neve)

A szamár és az árnyéka

1. Mit jelentenek a kiemelt szavak? Karikázd be azt, amelyik a történet szerint megfelelő!



Az utazó **bérelt** egy szamarat.

bérletet vett	fizetett a használatért	kölcsönadott	bégetett	hitelezett
---------------	-------------------------	--------------	----------	------------

A tulajdonos egy bottal a szamarat **öszkélte**.

bökdöste	összekötötte	verte	hajtotta	ösztönözte
----------	--------------	-------	----------	------------

A szamár **elporoszkált** a domb felé.

elvágtatott	elporladt	elügetett	elporzott	elbaktatott
-------------	-----------	-----------	-----------	-------------

2. Húzd alá a szövegben azt a részt, amelyikben összevesznek a szereplők!



3. Páros feladat: Olvassátok fel szerepek szerint hangjátékszerűen a veszekedős párbeszédet! A verekedést zajokkal (pl. taps, ököllel üssetek a tenyeretekbe, csapjatok a combotokra), nyögésekkel, indulatszavakkal (aú, jajj, nesze), szuszogással, stb. oldjátok meg! Ügyeljete arra, hogy fokozatosan emelkedjenek az indulatok, s a verekedők fulladjanak ki a végére, csendesedjenek el! Egy záró párbeszéddel ki is egészíthetitek a jelenetet.



4. Borítékos feladat: Rakd sorrendbe a történet szerint a 3. boríték képeit! Írd fel a címet a füzetedbe, s minden képről fogalmazz alá egy mondatot!



5. Melyik szereplő gondolhatta, érezhette az alábbiakat?



Fáradt vagyok, meleg van, nem akarok gyalogolni. _____

Mit képzelsz ez az alak? Igazságtalanság! _____



Engem ne lökdössön senki! _____

Emelkedik a bot, inkább arrébb megyek. _____

6. Felelj a kérdésekre!



Mi volt a szamár hátránya? _____

Milyen tájon játszódhat a történet? _____

Min vesztek össze a szereplők? _____

Szerinted kinek volt igaza? _____

Miért? _____

7. Írd a mondatok elé, hogy igazak-e vagy hamisak! (I, H)

A hamis mondatokban húzd alá, ami nem igaz!



	Az utazó és a tulajdonos összevesztek a bérleti díjon.
	A nagyon hideg nap végén, megálltak kicsit pihenni.
	Először a vita hevében a tulajdonos ütötte meg az utazót.
	A szamár megunta a verekedést, s leheveredett.
	Ha megosztoznak az árnyékon, mindketten jobban járhattak volna.

8. Kire igaz? Színessel kösd össze az összetartozókat!



verekedős	a szamár tulajdonosa	szófogadatlan
csökönyös		elcsigázott
összeférhetetlen	utazó	nagyvonalú
bölcs		hirtelen haragú

9. Beszéljétek meg! Melyek a mese tanulságai? Hogyan folytatódhat a történet?



10. Fogalmazás feladat: Írj a történethez kapcsolódó hirdetést!
 Utazó vagy és szamarat akarsz bérelni, vagy gazda vagy, és szamarat akarsz bérbe adni.

